

CASA STOICESCU-MĂRCULESCU DIN COPOU. REDACȚIA REVISTEI „VIAȚA ROMÂNEASCĂ”

Sorin Iftimi

Lista Monumentelor Istorice a Județului Iași cuprinde, Casa Stoicescu-Mărculescu din Municipiul Iași, str. Lascăr Catargi nr. 58, construită la jumătatea secolului al XIX-lea, având codul IS-II-m-B-03799. Vechea proprietate de aici cuprindea un teren foarte generos, ce era cuprins între strada Română (Lascăr Catargi, Karl Marx) și strada Sărărie. Schimbările intervenite în timp (în configurația terenurilor din zonă, precum și renumerotările străzii) au făcut ca imobilul monument-istoric să fie desemnat prin mai multe adrese: str. Română/Lascăr Catargi nr. 17, Fundacul Lascăr Catargi nr. 3, Lascăr Catargi nr. 58, precum și str. Sărărie nr 20 (vechi 22).

Dosarul imobilului se păstrează la Arhivele Naționale Iași, Fond Primăria Municipiului Iași. Dosare Imobile, nr. 262/20. Se arată că această casă se află Despărțitura III, strada Sărăriei nr. 20 (și nu pe adresa din str. Lascăr Catargi)¹. Proprietari succesivi indicați în acest dosar sunt cei din perioada interbelică: Gh. Lascăr/ colonel Gh. Stoicescu/ Georgeta Stoicescu/ Ianovici. Documentația făcută permite însă identificarea atât a proprietarilor mai vechi cât și a ultimilor deținători ai imobilului.

Elena Drăghici (1840)

Cea mai veche știre despre proprietarii imobilului se referă la Elena Drăghici (1820-1860), care a vândut, la 31 ianuarie 1852, casa pe care o primise ca zestre de la părinții săi. Sunt temeuri pentru a considera că această Elena Drăghici era bunica istoricului Nicolae Iorga și sora lui Manolache Drăghici, „ultimul cronicar moldovean”. Familia Drăghici din Iași avea credința că își trage rădăcinile din Filipeștii din Țara Românească, o ramură a Cantacuzinilor². O spiță genealogică a familiei Drăghici, acreditând originea muntenească a familiei, a fost întocmită de Constantin Gane³.

Elena era fiica marelui vornic Iordache Drăghici și a Mariei Nacu⁴. Tatăl, Iordache Drăghici slujise sub trei domnitori: Alexandru Moruzi, Scarlat Callimachi și Ioan Sandu

¹ În registrul imobilelor de la Arhivele Naționale Iași, Despărțitura III, la str. Lascăr Catargi nr. 17 sunt înregistrați alți doi proprietari succesivi: Aurel Obreja și Gherculescu.

² Paharnicul Costandin Sion, *Arhondologia Moldovei. Amintiri și note contemporane. Boierii moldoveni*, text ales și stabilit, glosar și indice de Rodica Rotaru, prefață de Mircea Anghelescu, postfață note și comentarii de Ștefan S. Gorovei, Editura Minerva, 1973, p. 68-71. Autorul scria despre existența în Moldova, la jumătatea secolului al XIX-lea a patru familii cu numele de Drăghici. Aceasta este cea mai importantă dintre ele și singura a cărei genealogie a fost studiată.

³ Manolache Drăghici, *Istoria Moldovei pe timp de 500 de ani*, vol. I, Iași, 1857, transpunere în graiul zilei de astăzi și comentarii de Constantin Mihăilescu-Gruțu, Gruparea culturală „Europa în România”, 1998, p. 12.

⁴ Familia Nacu se numără, ca și familia Drăghici, printre strămoșii istoricului Nicolae Iorga.

Sturdza. În 1819 era spătar și locuia în Vaslui, având satele Borăști și Răcea, precum și moșia Frumușica din Botoșani. Drăghici ajuns boier de frunte, influent, *avea una din cele mai mari case din Iași, luxos mobilată. Mai toți diplomații străini sosiți la Iași în acei ani erau găzduiți în casa sa.* Iordache nu era prea bogat. În schimb, era un om cult, cunoscător de grecește și franțuzește. Avea rămasă după moartea lui abia ajunge familiei să-și țină rangul. Se poate spune despre Drăghici că „a venit în domnie sărac, și tot sărac a părăsit-o”. În casa din București a lui Nicolae Iorga (șoseaua Bonaparte) se afla la loc de cinste portretul acestui înaintaș, înfățișat în floarea vârstei, cu ișlicul colosal, semn al înaltei sale poziții „deasupra feței roșcate, încadrată de o barbă turcească, mică, rotundă, care se lasă pe giubeaua neagră de postav de Țarigrad”. Pentru Nicolae Iorga era o mare bucurie și mândrie să vorbească de acest înaintaș al său în fața tabloului din salonul plin de amintiri unice și de prestigiu. Iordache Drăghici a murit în 1829, răpuse de epidemia de holeră.

Maria Drăghici (născută Nacu), rămasă văduvă, duce greul în creșterea celor patru copii ai săi: Manolachi, Constantin, Elena și Zoe. Fiul cel mare, Manolache Drăghici, a ajuns să fie cunoscut prin cele câteva scrieri publicate, dar mai ales pentru *Istoria Moldovei pe timp de cinci sute de ani până în zilele noastre*, publicată în 1857, la Institutul Albinei, a lui Gheorghe Asachi⁵. O stradă din Iași, ce ace legătura între str. Sărărie și str. Mihai Eminescu îi păstrează memoria, purtând numele de „Manolache Drăghici”.

Elena Drăghici era o femeie „frumoasă, fină, șubredă de sănătate, căci alignia cu piciorul”⁶. Potrivit fiicei sale, Zulnia Iorga, „Elencu era o femeie mândră, foarte frumoasă, cultă. Știa nemțește și franțuzește, în casă se vorbea numai franțuzește. Avea ochii mari, negri, frumoși, plini de căldură și semeție, păr bogat, trăsături aristocratice. Cânta cu măiestrie la pian, chitară. Cânta din voce, acompaniindu-se la pian. Se știe că a tradus în românește din Dumas-tatăl și din unii scriitori germani. Din toate s-a păstrat numai romanul *Adolphe* de Benjamin Constant, tipărit la Iași în 1859⁷. Elena Drăghici a murit la Iași, în 1860, lăsând trei copii: Costache de 20 de ani, necăsătorit, Manole de 19 ani și Zulnia de 17. Fiica mai mică, Zulnia, căsătorită cu Gheorghe Arghiropol, avea să fie mama marelui istoric Nicolae Iorga, în 1840⁸. Căsătoria nu a rezistat, în 1843 intervenind divorțul, pentru „reaua viețuire”.

Acelele imobilului consemnează că Elena Drăghici nu a cumpărat această casă, nici nu a construit-o, ci a dobândit-o ca zestre, în 1840, cu prilejul căsătoriei. Este posibil ca acest loc de casă să fi provenit de la familia mamei sale, Maria Nacu. Vornicul Iordache Drăghici a mai avut și o altă casă în capitala Moldovei, în vârful Copoului. În lista din 1853 caselor Capitalei sunt înregistrate două proprietăți Drăghici, alăturate, chiar în capătul Podului Verde (Bd. Copou), în Despărțitura I, pe aceeași parte cu Grădina Copou: „1. casa d. cucoanei Elencu Drăghici; 2. Casa d. post. Manolache Drăghici”⁹. De altfel și mormintele Drăghiceștilor sunt la biserica „Sf. Anastasie dintre vii” (lângă Grădina Botanică).

⁵ Andrei Pippidi, *Un cronicar întârziat: Manolachi Drăghici*, în „Studii”, 1/20, 1967, pp. 99-121.

⁶ Nicolae Iorga, *O viață de om așa cum a fost*, vol. I, *Copilărie și tinerețe*, Chișinău, Editura Universitas, 1991, p. 7.

⁷ Fiul Elenei Drăghici, Emanoil Arghiropol, conducătorul ziarului „Românu” și al revistei „Jurnalul pentru toți”.

⁸ Barbu Theodorescu, *Contribuțiuni la cunoașterea strămoșilor lui Nicolae Iorga*, București, 1948.

⁹ *Ulițele, casele și duhenele capitalei Iași la 1853*, ediție îngrijită de Georgeta Crăciun și Adrian Pricop, Editura Nöel, Iași, 2000, p. 25.

Costache Angonescu (1852)

Următorul proprietar a cumpărat casa de la Elena Drăghici prin „actul de veșnică vânzare” nr. 299 din 31 ianuarie 1852, emis de Divanul de întărituri al Moldovei. O imagine asupra întinderii și configurației proprietății, la acea dată, este oferită de „Planul imobilului Domnului Costache Angonescu din Iași, Despărțitura III, str. Română nr. 3”. La dosar se află o copie pe ozalid, autenticată ca fiind „întocmai cu originalul”¹⁰. Lista caselor capitalei de la 1853 înregistrează deja această schimbare de proprietate: casa cu nr. 47 de pe ulița Muntenimii de Sus (viitoarea str. Lascăr Catargi) avea ca proprietar pe „dumnealui paharnicul Costachi Angonescu”¹¹.

Paharnicul Sion cunoștea bine familia Angonescu, de origine greco-bulgară, despre care scria, în vestita *Arhondologie*, că „sunt doi frați, Iordachi Cârnu stolnic și Costache Paharnic, feciorii lui Anton Angonache, rachier din Focșani; cel mai mare avea și dugheană, vindea ahtărlăcuri și plătea bir, întâi cu neguțătorii hrisovoliți, în numărul cărora era și tatăl lor; în urmă, după introducerea *Regulamentului (Organic n.ns.)*, desființându-se așezările vechi, au luat patent de neguțătoriu starea a treia”¹².

Fratele mai mic, Costache Angonescu, și-a început cariera la 1829, sub administrația austriacă, slujind vreo două luni pe baș-bulucbașul târgului Focșani; apoi a fost rânduit la ocolul Vrancei, ca zapciu asupra goștinarilor ce strângeau goștina oilor. După retragerea trupelor austriece, când a devenit staroste al ținutului Putna logofătul Alecu Balș, „acest Costache (...) s-au lipit pe lângă boierii staroști și, îndatorându-se cu slujba lui, au mijlocit la Hătmănie de l-au rânduit baș-bulucbaș de Focșani”. După aceea s-a dus la București, unde a stat o vreme. De acolo, cu recomandarea boierilor Ghiculești munteni către Ghiculeștii moldoveni, Costache Angonescu a venit la Iași, unde „au căpătat dragoste și antret la toți, și mai întâi bătrânii, logofătul Costache Sturdza și logofătul Iorgu Ghica, fiind și ministru (...) au mijlocit la domnul Mihail Sturdza și l-au făcut stolnic și nu târziu l-au ridicat la paharnic”¹³.

Condicile de ranguri boierești consemnează, pas cu pas, cariera publică a lui Costache Angonescu. La Iași, el a devenit revizor al Ministerului din Lăuntru, când a dobândit rangul de stolnic (1842). Pentru activitatea prestată în acest departament, în decembrie 1842 a fost avansat la rangul de paharnic. În decembrie 1854 a obținut rangul de spătar¹⁴.

Alegătorii divanului ad-hoc din Moldova (1857), ținutul Neamț, spătarul Costache Angonescu (alegător)¹⁵; el apare și la „*Persoane dedate unei profesii liberale, pământeni și*

¹⁰ Arhivele Naționale Iași, Fond Primăria Municipiului Iași. Dosare Imobile, nr. 262/20, f. 17. La dată realizării acestei copii legalizate, pe ozalid, imobilul aparținea „moștenitorilor Dl. Gheorghe Lascăr”.

¹¹ *Ulițele, casele și dughelele capitalei Iași la 1853*, p. 28, nr. 82. Vecinii lui Costache Angonescu erau, la acea dată, următorii: nr. 40 căpitanul Mihalachi Mavrodin; nr. 41 aga Iorgu Lipan; nr. 42 Costachi Sdrobici; nr. 49 a răposatului postelnic Costachi Lipan.

¹² Paharnicul Costandin Sion, *op. cit.*, p. 5.

¹³ *Ibidem*, p. 6. Cf. și Constanța Vintilă-Ghițulescu, *Evgheniți, ciocoi, mojici. Despre obrazele primei modernități românești*, nota 355.

¹⁴ *Marea Arhondologie a boierilor Moldovei (1835-1856)*, editor Mihai Răzvan Ungureanu, ediția a II-a, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza” Iași, 2014, p. 18.

¹⁵ Rodica Iftimi, Sorin Iftimi, *Alegătorii divanului ad-hoc din Moldova (1857). Un manuscris necunoscut*, în „Ioan Neculce” Buletinul Muzeului de Istorie a Moldovei, X-XII, 2004-2006, p. 106.

împământeniți”, nr. 210, spătarul Costache Angonescu¹⁶. Într-adevăr, la alegerile din 1858, făcute potrivit Convenției de la Paris din același an, Costache Angonescu apare ca *alegător primar* în Ocolul Bistrița: spătarul Costache Angonescu, din satul Faurii de Jos¹⁷. Condiția pentru a deveni „alegător primar” era aceea de a avea un venit asigurat de 100 de galbeni pe an. Costache Angonescu a și fost ales deputat, făcând o carieră politică în cadrul Partidului Conservator.

La dosarul imobilului se păstrează copia din 1932 (pe ozalid) a unui plan mai vechi al proprietății, datând de la sfârșitul secolului XIX: *Planul Imobilului D-lui Costachi Angonescu din Iași, Desp. III, Strada Română nr. 3*. Se observă că, încă dinainte de 1900, dinspre strada Română accesul se făcea deja printr-un fundac de 35 m, deschis între proprietățile domnului Pogor și a colonelului M. Mavrodin (fostul căpitan de la 1853). În partea din sus, proprietatea se învecina cu aceea a familiei Corjescu (59 m), iar din jos cu proprietățile domnilor Ianov (35 m) și Urzică (35 m). La strada Sărărie, terenul proprietății Angonescu avea o latură de aproape 58 m. Pe latura de nord a terenului, la limita cu proprietatea Corjescu se aflau o serie de atenanse (18,8 m), iar în prelungirea lor erau șura și grajdul (17,5 m). Pe latura opusă, spre proprietatea Ianov, se află o veche pivniță, de cca. 4x4 m (existent și astăzi), iar spre proprietatea Urzică exista o fântână hexagonală, cu laturile de 2 m (dispărută).

Partea cea mai interesantă este clădirea principală. Examinarea desenului atestă faptul că la vechea locuință Drăghici, existau deja 4-6 camere construite de Costache Angonescu. La 1932, pe acest plan mai vechi a fost adăugat doar planul imobilului ce avea să fie construit în acel an (diferența de desen este ușor de sesizat).

Din acest plan pot fi observate câteva aspect legate de realități mai vechi. Orientarea fațadei principale a casei spre interior, spre grădină, și nu spre str. Sărărie, considerată secundară. Anexele gospodărești care evocă un întreg mod de viață a unei familii boierești din secolul XIX. Orientarea proprietății spre str. Lascăr Catargi are o explicație interesantă: această păstrează traseul uliței Muntenimii de Sus care, în secolele XVII-XVIII, era principalul drum spre Botoșani, înainte de deschiderea uliței Podul Verde (Bd. Copou/Carol I). Strada Sărăriei, oricât de practică, a rămas, multă vreme, doar „ulița din dos” a casei. Acest mod de concepere a spațiului de locuit atestă vechimea acestui ansamblu de locuit, care coboară în timp pe vremea Drăghiceștilor și chiar într-o perioadă anterioară.

Creditul Urban din Iași (1902)

Urmașii lui Costache Angonescu au făcut un împrumut la Creditul Funciar Urban, punând drept garanție această casă. Obligațiile financiare neputând fi onorate, familia a pierdut proprietatea asupra casei, prin executarea silită a bunurilor rămase de la răposatul Costache Angonescu. *Ordonanța de adjudecare* a fost emisă de Tribunalul Județului Iași, nr.133 din 1902.

Gheorghe Lascăr (1907)

Acest proprietar al casei poate fi identificat cu edilul omonim al orașului Iași din primii ani ai secolului XX. Gheorghe Lascăr a devenit proprietar al imobilului prin cumpărare de la

¹⁶ *Ibidem*, p. 179.

¹⁷ Pr. C. Mătase, în ziarul „Petrodava”, Piatra-Neamț, nr. 5-6-7 din 1933; vezi și *Alegerile în Neamț, anul 1858*, în ziarul „Ceahlăul”, 13 noiembrie 2012.

Creditul Urban. Contractul de cumpărare a fost înregistrat de Tribunalul Județului Iași, Secția III, la 9 ianuarie 1907. Adresa imobilului era, la acea dată „str. Română nr. 3 vechi sau 17 actual”. Contractul a fost trecut în Registrul de Transcriptiuni la nr. 39 din 23 ianuarie 1907. Nefiind amplasată pe o stradă centrală, principală, casa era considerată clădire de zona II, după regulamentul din 1897.

Gheorghe Lascăr (1857-1929) a fost profesor de matematica și om politic. A fost director-adjunct al Colegiului Național din Iași (1893-1895), director al Colegiului Costache Negruzzi" din Iași (15 februarie 1900-10 ianuarie 1905) și fruntaș al Partidului Conservator.

Gheorghe Lascăr a fost primar al Iașului în perioada 24 decembrie 1904 - 9 aprilie 1907, rămânând în memoria ieșenilor ca un gospodar destoinic, un primar cu realizări notabile¹⁸. În mandatul său au avut loc câteva evenimente culturale memorabile. Gheorghe Lascăr a organizat, alături de alte personalități politice ale vremii, festivitățile prilejuite de împlinirea a 400 de ani de la moartea lui Ștefan cel Mare și Sfânt. La 15 octombrie 1906, Gheorghe Lascăr a participat la inaugurarea statuii lui Vasile Alecsandri, amplasată în fața Teatrului Național. Statuia fusese executată, la inițiativa lui Vasile Pogor, de sculptorul Wladyslaw C. Hegel. Primăria a finanțat cu această ocazie tipărirea în 2000 de exemplare, pe suport de mătase, a unui poem dedicat lui Vasile Alecsandri. Tot în mandatul acestui primar au fost realizate ample lucrări de modernizare a Iașului¹⁹.

Lascăr a obținut un împrumut de 13,5 milioane de lei pentru alimentarea cu apă a Iașilor din sursa Timișești și pentru canalizarea orașului. Proiectul de canalizare, aprobat în ședința din 13 mai 1906, includea și lucrările de rectificare a albiei Bahluiului.

În mandatul său au fost făcute amenajări în zona actualii Piețe „Mihai Eminescu”, astfel că, o mică stradă deschisă cu acel prilej a preluat numele primarului: „Gheorghe Lascăr”; este vorba despre o stradă dispărută astăzi, ce făcea legătura între Bd. Independenței și la Râpa Galbenă. Astăzi, denumirea de „Gheorghe Lascăr” a fost dată unei alte străduțe din zonă care coboară de la Biblioteca Centrală perpendicular pe Esplanada de la Râpa Galbenă (fosta stradă Regina Elisabeta)²⁰.

Din documentele existente în dosarul de imobil de la Arhivele Naționale Iași reiese că edilul nu a făcut transformări majore ale imobilului. La 4/ 17 septembrie 1914, Gheorghe Lascăr solicita Primăriei autorizație mici modificări la vechea clădire. Este vorba despre a deschide o ușă și a modifica o fereastră a casei existente²¹. Autorizația a fost emisă pentru imobilul de pe str. Lascăr Catargi și str. Sărărie, nr. 20: „Se poate autoriza să se așeze în locul unei ferestre o ușă nouă, iar în locul unei ferestre o alta mai mare. În urmă se vor face tencuieli și văruieli sau zugrăveli”. Lucrarea era taxată ca fiind de natură radicală²².

La 9 mai 1928, Gh. Lascăr, domiciliat în fundacul Lascăr Catargi nr. 11 (aceeași clădire), face demersuri pentru a construi un grilaj de fier pe temelie de piatră, dinspre str. Sărărie, în

¹⁸ Constantin Ostap, Ion Mitican, *Primăria Municipiului Iași. Pagini de istorie, evocări, legende*, Editura Tehnopress, Iași, 2001, p. 114-117. 314.

¹⁹ *Gheorghe Lascăr, edilul destoinic*, în „Curierul de Iași”, 26 septembrie 2011.

²⁰ Cf. Sorin Iftimi, *Piața „Mihai Eminescu” din Iași – Pasaj prin istorie*, în „Ioan Neculce” Buletinul Muzeului de Istorie a Moldovei, Iași, XX, 2014, p.68-74.

²¹ Arhivele Naționale Iași, Fond Primăria Municipiului Iași. Dosare Imobile, nr. 262/20, f. 1.

²² Arhivele Naționale Iași, Fond Primăria Municipiului Iași. Dosare Imobile, nr. 262/20, f. 2.

locul gardului de lemn existent anterior²³. Serviciul de Arhitectură al Primăriei confirma că proprietatea nu are probleme de aliniere, potrivit planurilor urbanistice ale epocii; era însă necesară trasarea de specialiștii urbei a „curbei de racordare a celor două aliniamente”, pe care să o urmeze gardul. În autorizația emisă de Primărie, la 2 iunie 1928, se preciza obligativitatea ca poarta și porția să se deschidă spre interiorul proprietății și nu spre trotuarul comun²⁴. Este anexat și planul de aliniere al străzii, noul traseu fiind desenat cu roșu²⁵. Gardul construit la 1928 pe cheltuiala lui Gheorghe Lascăr există și astăzi.

Generalul Gheorghe Stoicescu

Fostul primar Gheorghe Lascăr promisese casa ca zestre fiicei sale la căsătoria acesteia cu colonelul Gheorghe Stoicescu. Donația a fost făcută prin *Actul dotal* autentificat sub nr. 1511 din anul 1911, la Tribunalul Județului Iași, Secția III. Documentul a fost înregistrat în *Registrul foilor dotale* sub nr. 67 din 17 iunie 1911, la Grefa aceluiași Tribunal.

Ginerele își intră în drepturi mai ales după decesul socrului, semnând acte adresate Primăriei. La 27 septembrie 1929, colonelul Gh. Stoicescu cerea autorizație pentru a adăuga două camere la vechea clădire, potrivit planurilor întocmite în acest scop²⁶. Adresa imobilului era acum pe str. Sărărie, nr. 20. Din plan se vede că cele două încăperi ce urmau să fie adăugate pe latura dreaptă a casei vechi, pe locul îngust de la limita proprietății. Aceste camere urmau să aibă 18 mp și o formă trapezoidală (1,90 m spre str. Sărărie și 2,50 m spre curte); pereții lor aveau să fie mult mai subțiri decât ale clădirii originare²⁷. Un mic plan de situație, adăugat pe planșă, este grăitor în privința acestei extinderi. Anexa a fost construită din cărămidă, pe temelie de piatră.

În 3 iulie 1930, tot Gheorghe Stoicescu solicita acordul pentru a putea adăuga pe fațada vechii clădiri o mică anexă, oarecum simetrică față de rezalitul existent²⁸. Era un fel de antret situat în fața holului ce servea ca ax aripii adăugate mai recent. O planșă de ozalid ilustrează această modificare²⁹. De fapt, lucrarea era deja executată la data de 17 iulie, din cărămidă, pe temelie de piatră.

Alexandrina Stoicescu/Mărculescu (1911)

Fiica mai mică a generalului Gheorghe Stoicescu a primit ca zestre de la tatăl său casa veche, unde a locuit împreună cu soțul său, medicul pediatru Mărculescu. De aici și denumirea imobilului, de „casa Stoicescu-Mărculescu” sub care este înregistrat acesta în Lista Monumentelor Istorice.

²³ Arhivele Naționale Iași, Fond Primăria Municipiului Iași. Dosare Imobile, nr. 262/20, f. 3.

²⁴ Arhivele Naționale Iași, Fond Primăria Municipiului Iași. Dosare Imobile, nr. 262/20, f. 4.

²⁵ Arhivele Naționale Iași, Fond Primăria Municipiului Iași. Dosare Imobile, nr. 262/20, f. 12 (plan).

²⁶ Arhivele Naționale Iași, Fond Primăria Municipiului Iași. Dosare Imobile, nr. 262/20, f. 6.

²⁷ Arhivele Naționale Iași, Fond Primăria Municipiului Iași. Dosare Imobile, nr. 262/20, f. 7 (plan).

²⁸ Arhivele Naționale Iași, Fond Primăria Municipiului Iași. Dosare Imobile, nr. 262/20, f. 13.

²⁹ Arhivele Naționale Iași, Fond Primăria Municipiului Iași. Dosare Imobile, nr. 262/20, f. 11.

Georgeta Stoicescu/Ianov

Fiica cea mare a generalului Gheorghe Stoicescu a fost căsătorită Ianov. La 4 februarie 1933 Georgeta Stoicescu, domiciliată în str. Sărărie nr. 20, cerea autorizație pentru a construi „un imobil locuință în Fundacul Lascăr Catargi nr. 11, pe terenul moștenit de la Gh. Lascăr”³⁰. Anexează mai multe documente grafice: planul general al proprietății moștenite, Plan fațadă și secțiuni; Plan parter și etaj; Plan subsol și acoperiș.

La 2 martie 1933, doamna Georgeta Stoicescu obținea autorizație din partea Primăriei pentru a construi pe terenul proprietății sale din fundacul Lascăr Catargi nr. 11 (aceeași) o nouă casă cu destinația de locuință³¹. Casa urma să fie cu parter și etaj, precum și o parte cu pivniță. Pereții urmau să fie de cărămidă presată pe fundație de beton. Scările exterioare și acoperișul urma să fie din material nearzător. Baia trebuia să aibă instalație de apă conectată la sistemul public de canalizare, precum și closet modern.

Dosarul imobilului de la Arhivele Iași conține planuri ale clădirii și o descriere 22 martie 1933, Plan fundație și pivniță³²; planuri fațadă și secțiune a casei noi³³. „Planul imobilului Domnului Costache Angonescu din Iași, Despărțitura III, str. Română nr. 3”. La dosar se află o copie pe ozalid, autenticată ca fiind „întocmai cu originalul”. La acea dată aparținea „moștenitorilor Dl. Gheorghe Lascăr”³⁴. Dosarul nu mai conține documente de după anul 1933.

Generalul Gh. Stoicescu și soția sa Georgeta (n. Lascăr) au avut două fiice. Una dintre ele s-a măritat cu doctorul pediatru Mărculescu, iar cealaltă cu Ianov academician (locuiau pe str. Sărărie, în casa de vizavi)

În istoria culturală a Iașilor casa prezintă un interes deosebit deoarece aici a locui, într-o perioadă, Criticul literar Garabet Ibrăileanu. Clădirea este una dintre locațiile succesive ale Redacției revistei „Viața Românească”.

THE STOICESCU-MĂRCULESCU HOUSE. THE EDITORIAL HEADQUARTERS OF THE MAGAZINE “VIAȚA ROMÂNEASCĂ”

(abstract)

The house on the Sărărie street knew numerous owners, the oldest being Elena, daughter of chronicler Manolache Drăghichi. The house was rebuilt by Costache Angonescu, former member of the Parliament, among the inhabitants being also the mayor of the city of Iași, Gheorghe Lascăr. It was here that lived literary critic Garabet Ibrăileanu and also here was one of the editorial headquarters of magazine “Viața Românească”.

³⁰ Arhivele Naționale Iași, Fond Primăria Municipiului Iași. Dosare Imobile, nr. 262/20, f. 20.

³¹ Arhivele Naționale Iași, Fond Primăria Municipiului Iași. Dosare Imobile, nr. 262/20, f. 15.

³² Arhivele Naționale Iași, Fond Primăria Municipiului Iași. Dosare Imobile, nr. 262/20, f. 16.

³³ Arhivele Naționale Iași, Fond Primăria Municipiului Iași. Dosare Imobile, nr. 262/20, f. 18.

³⁴ Arhivele Naționale Iași, Fond Primăria Municipiului Iași. Dosare Imobile, nr. 262/20, f. 17.

Fig. 1 – Vornicul Iordache Drăghici

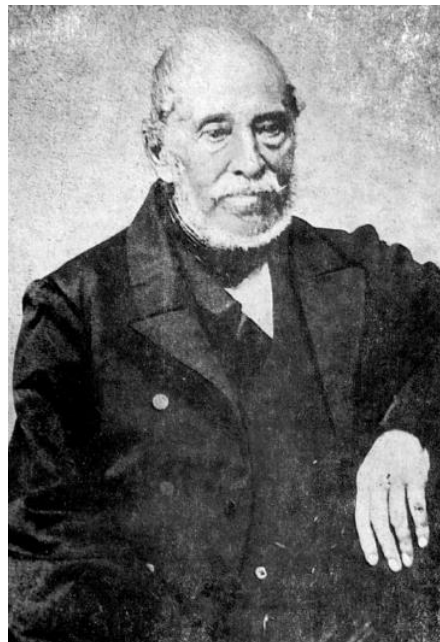

Fig. 2 – Postelnic Manolache Drăghici

Fig. 3 – Elena Drăghici

Fig. 4 – Gheorghe Lascăr, primar al Iașilor
(1904-1907)

Fig. 5 – Casa „Stoicescu-Mărculescu”, sediul revistei „Viața Românească” (foto 2015)

I. Botez, C. Stere și G. Ibrăileanu în redacția „Viații Românești”